

Сергій Швидкий,
кандидат історичних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Дякую, Ганно Аркадіївно, за запрошення виступити на такому форумі, де обговорюються актуальні питання Донбасу і України в цілому. Хочу почати свій виступ із невеличкої презентації керамічних чашок. Мої добрі знайомі, бізнесмени, які представляють середній і малий бізнес, дізнавшись, що я їду в Київ брати участь в такому Круглому столі, звернулись до мене з проханням передати таке: «Слухай, ти там будеш, скажи, що ми тут не сидимо, склавши руки; що ми теж щось робимо для перемоги України на Сході і для того, щоб повернути всі наші території до складу України». Вони сказали: «Ти поведи, покажи оці декоровані національною символікою керамічні вироби, які ми роби-

мо». Чому такі символічно декоровані чашки вони виробляють? Тому, що кошти від їх реалізації вони перераховують нашій армії. Вони розробили свій сайт, який називається chashka.in.ua. Гасло: «Це твоя допомога нашим бійцям. Кожен раз, коли ти будеш пити з цієї чашки, знай, що ти допоміг українському народу в боротьбі за незалежну і вільну Україну». Тобто гроші від реалізації цієї продукції вони надсилають до Міністерства оборони. Я не знаю, чи доходять з Міністерства до бійців ці кошти, але, дійсно, підприємці роблять велику справу. Я сюди захопив серію чашок цих, щоб показати присутнім. Запевняю вас, що на Сході України, зокрема, у нас у Слов'янську, де знаходиться Донбаський державний педагогічний університет, більша частина населення за Україну. Я хотів би вам назвати деякі цифри, коротенько, щоб ви були в курсі справ, яка є кількість внутрішньо переміщених осіб і які процеси відбуваються сьогодні на території Донецької області. Отже, станом на середину серпня 2015 року, у місті Слов'янську було зареєстровано 35 271 внутрішньо переміщених осіб. А вже станом на 21.09.2015 року ця цифра склала 36 630. Отже, за місяць кількість переселенців збільшилася майже на півтори тисячі. Коли закінчиться цей процес переселення, ніхто не знає. Процес переміщення триває. Люди, які свідомі, проукраїнськи налаштовані, не сприймають того, що там на окупованих землях робиться, вони, разом із сім'ями, якщо є можливість, виїжджають на територію України. Серед цих 36 630 осіб – 998 дітей. Всі вони зараз навчаються в навчальних закладах міста Слов'янська і міста Святогірська. Я не говорю поки що за місто Краматорськ, яке за вісім кілометрів від Слов'янська. Там цифра переселенців ще більша. У зв'язку з цим масштабним переселенням виникає проблема їхнього працевлаштування. У Слов'янську на сьогодні їх працевлаштувати можливості немає. Із всіх підприємств, які сьогодні якимось чином працюють – це лише вісім

підприємств. Із них найбільше це «Слов-ТЕЦ», яка знаходиться в місті Миколаївці, де працює близько двох тисяч працівників. Бюджетоформуючі підприємства — це на 80 % підприємства малого та середнього бізнесу. В основному це «кераміки», як ми їх називаємо, ті, хто зберегли якісь території Слов'янського керамічного комбінату; арматурно-ізоляторного і тому подібне. Отже, проблема працевлаштування — це одне.

Інше — це проблема систематичної роботи психологічних служб. З переселенцями майже ніхто не працює. Якщо працюють, то це від випадку — до випадку. Вони звертаються до нас в університет, тому що у нас є декілька кафедр психології, які займаються цим, підключаючи студентів. Особливо потребують психологічної допомоги діти.

Далі: кадрова політика в Донецькій області. Зараз тут кілька разів звучало прізвище голови військово-цивільної адміністрації Жебрівського. Скажу правду — кадрова державницька політика зовсім відсутня. Її нема. На місце очільників міста повертаються (за підтримки нової центральної влади) ініціатори сепаратизму, вчорашні регіонали. До прикладу: три тижні тому в Краматорську, де зараз тимчасово знаходиться обласна адміністрація, проводили нараду з національно-патріотичного виховання. Підкреслюю, з національно-патріотичного виховання. Серед присутніх я побачив багато знайомих облич. Це ті, хто був при керівництві на місцях і за правління регіоналів: при Близнюку, Шишацькому. Зокрема, це наприклад Золкіна Лілія Іванівна, страшно подумати скільки їй років! Вона — начальник відділу у справах молоді та сім'ї обласної держадміністрації, заявила: «Вы знаете, я восхищаюсь работой русской православной церкви!». Патріотів якої держави вона виховає? А ось заява — «одкровенне» голови департаменту роботи з фізичної культури та спорту: «Сейчас уже на всех соревнованиях звучит гимн Украины и поднимается государственный флаг». Я в нього запитую: «Який прапор Ви до цьо-

го піднімали?» Мовчить, розумієте чому? Отже, повернулися всі вчорашні; ні на рівні районів, ні на рівні обласної держадміністрації проукраїнської кадрової політики немає. Не оголошуються і не проводяться конкурси на заміщення вакантних посад. Я вам змалював ситуацію, яка зараз є в Донецькій області. Думаю, ті пропозиції, які вироблені будуть тут, за цим Круглим столом, треба донести до Кабінету Міністрів, до Адміністрації Президента для того, щоб якихось заходів вживали; тому що з таким відношенням влади до кадрової політики навряд чи ми зможемо змінити цю ситуацію.

Тепер щодо місцевих adeptів сепаратизму. Я скажу вам так, по своєму університету: у нас, починаючи з вересня минулого року по вересень цього року, звільнилося або втекло в Росію близько 80 викладачів. У нас за-

раз, в самому університеті, активно працює Служба безпеки. Завдяки цьому, відчуючи за собою гріхи, проросійськи налаштовані викладачі (кандидати наук, доценти) мовчки збираються і їдуть. Зараз в основному їх чомусь в Сибір пересилають, в Нижневартовськ, в Новосибірськ. Що тут сказати? Хочеш Росії — їдь у Росію, а не намагайся Україну перетворити на Росію. Оцей принцип: «валіза — вокзал — Росія», він трохи спрацьовує.

Тепер щодо молоді. Я підтримую ту позицію, яку висловлювали попередні доповідачі: з молоддю треба працювати (хоча й не лише з молоддю). Молодь — це головна верства, яка потребує уваги влади. Їй треба обов'язково подавати всю ту україністичну інформацію з історії й культури України, без якої не сформуєш української ідентичності. Йдеться про потребу українізувати інформаційний простір. Я ще в минулому році, коли мене запросила вельмишановна Ганна Аркадіївна на етнологічний семінар етнологічного центру ІМФЕ, говорив, що ми програли інформаційну війну з Росією. Чи виграємо ми її зараз? Я не впевнений, якщо влада не розпочне нарешті українізувати й завойовувати інформаційний простір на Сході. Так що живемо надією. Слава Україні! Дякую!

Ганна Скрипник: Шановні колеги, сподіваюся, що все ж таки — правда на нашій стороні, і ми поступово, але неухильно будемо об'єднувати Україну. І те, що сьогодні гуманітарна інтелігенція — представники Донбасу тут, з нами, це і є запорука того, що Україна буде єдина. Спасибі пану Швидкому! Пане Сергію! Передайте нашу вдячність слов'янським керамістам за їхню ініціативу на підтримку армії.

Товариство! Дозвольте надати слово колезі з Польщі, у минулому викладачці Донецького університету. Отже, запрошую до виступу доктора філологічних наук, професора кафедри україністики Варшавського університету пані Валентину Соболю.